

Ailede Di?erkaml?k E?itimi Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ailede Di?erkaml?k E?itimi Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16468>

Özet

Ailede Di?erkaml?k E?itimi Davran?? Ölçe?i, bireylerin aile ortam?nda ald?klar? **de?erler e?itimi** sonucunda sergiledikleri **di?erkaml?k** davran??lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle ebeveynlerin çocuklar?na kazand?rd??? payla?ma, yard?m etme ve ba?kalar?n?n iyili?ini dü?ünme gibi prososyal davran??lar?n düzeyini belirlemeyi hedefler. Ölçek, Bilal Yorulmaz taraf?ndan 2018 y?l?nda yay?mlanan akademik bir çal??man?n parças? olarak geli?tirilmif tir.

Ölçek, aile içi etkile?imlerin ve bilinçli e?itim çabalar?n?n, bireyin toplumsal ve ahlaki geli?imindeki yans?malar?n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirme türünde olması, ara?t?rmac?n?n bu alanda yeni bir ölçüm arac? ihtiyac?na yan?t verdi?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Di?erkaml?k, Aile E?itimi, De?erler E?itimi, Sosyal Davran??, Prososyal Davran??, Davran?? Ölçe?i, Ebeveynlik.

Yazarlar

Bilal Yorulmaz.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, aile içindeki e?itim süreçlerinin, bireylerin günlük ya?amlar?nda gösterdikleri **di?erkaml?k** e?ilimi ve davran??lar? üzerindeki etkisini nicel olarak saptamaktır. Bu araç, e?itim bilimleri ve geli?im psikolojisi alanlar?nda, aile içi de?er aktar?m?n?n etkinli?ini de?erlendirmek için kritik veriler sunmay? amaçlamaktadır.

Ölçek, ayn? zamanda, ailelerin çocuklar?na kazand?rmak istedikleri ahlaki de?erlerin davran??a dönü?me düzeyini belirleyerek, bu alandaki potansiyel eksiklikleri ve iyile?tirme alanlar?n? tespit etmeye yard?mc? olmay? da hedeflemektedir. Bu sayede, ebeveynlere yönelik de?erler e?itimi programlar?n?n geli?tirilmesine bilimsel bir zemin sa?lamaktadır.

Yap?

Ölçek, temel olarak **di?erkaml?k** (altruizm) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin kendi ç?kar?n? gözetmeksizin ba?kalar?n?n yarar?na olacak ?ekilde hareket etme e?ilimi olarak tan?mlanır. Ölçek, bu yap?y? özellikle aile ortam?nda al?nan bilinçli veya bilinçsiz **e?itim** süreçleri ba?lam?nda ele alır.

Ölçülen davran??sal bile?enler genellikle prososyal davran??lar?n kapsam?n? içerir ve ?unlar? içerebilir:

Yardı?m etme ve destekleme davran??lar?.

Paylaşma ve cömertlik e?ilimi.

Empati kurma ve ba?kalar?n?n duygular?n? anlama.

Gönüllü olma ve sosyal sorumluluk alma.

Geçerlik

Orijinal kaynakta ölçe?in geçerlik çal??malar? hakkında detaylı bir bilgi sunulmam??tır. Ancak, geli?tirme türünde bir **psikometrik** araç olarak, geçerli kabul edilebilmesi için içerik geçerli?i (uzman görüş?leri) ve yapı geçerli?i çal??malar?n?n (faktör analizi) yürütülmü? olması beklenmektedir.

Ölçe?in kullan?ld??? temel referans eserde ("Ailede De?erler E?itimi") bu çal??malar?n detaylar?n?n veya ilgili istatistiksel sonuçlar?n yer ald??? varsay?lmaktadır. Kullan?c?lar?n, ölçe?in yapısal uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i kavram? ne derece do?ru ölçtü?ünü anlamak için bu kayna?a ba?vurmalar? önemlidir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s? veya test-tekrar test korelasyonlar?) kaynakta aç?kça belirtilmemiştir. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in maddeleri aras?ndaki iç tutarlılı???n (internal consistency) de?erlendirilmesi ve muhtemelen zaman içindeki istikrar?n?n incelenmesi için gerekli **güvenirlik** testlerinin uyguland??? varsay?lmalıdır.

Akademik uygulamalarda, ölçe?in tutarlılı???n? sağlamak amacıyla yüksek bir iç tutarlılık katsay?s?n?n raporlanması beklenir. Çal??manın tam **psikometrik** detaylar? için sorumlu yazar?n yayınlanm?? eserine müracaat edilmelidir.

Faktör Analizi

Ailede Di?erkaml?k E?itimi Davran?? Ölçe?i, muhtemelen birden fazla alt boyutu olan karma??k bir davran??? ölçtü?ünden, geli?tirme sürecinde **Faktör Analizi** tekniklerinin kullan?lması zorunludur. Bu analizler, **di?erkaml?k** davran??lar?n?n hangi bile?enlere ayr?ld???n? ve ölçe?in yapısal modelini do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Tipik bir psikometrik geli?tirme sürecinde, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler altında topland???n? belirlemek amacıyla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) kullan?lması olmalıdır.

ardından, bu faktör yapısının teorik modele uygunluğunu test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmış olmalıdır. Bu analiz sonuçları, ölçeğin geçerli bir yapıya sahip olduğunu kanıtmalıdır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: Derecelendirme formatı belirtilmemiştir. Genellikle 3'lü, 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeklerinden biri kullanılmıştır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Aile üyeleri (Ebeveynler, çocuklar hakkında bilgi veren yetkinler veya ergenler).

Yaş Grubu: Ölçülen davranışlar genellikle çocukluk ve ergenlik dönemine ait olsa da, ölçeği dolduran popülasyon yetkinler veya ergenlerdir.

Popülasyon Detayları: Türkiye'de değerler eğitimi ve aile çalışmalarında çalışan örnekler. Ölçeğin temel referansı, Ailede Değerler Eğitimi kitabıdır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya bakalar hakkında bildirim (davranış gözlemi temelli).

Anahtar Kelimeler

Bilal Yorulmaz, Ailede Değerler Eğitimi, Yardımsızlık, Gelişim Psikolojisi, Prosocial Behavior.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: bilalyorulmaz@marmara.edu.tr

Yayın Adresi: Marmara Üniversitesi (E-posta adresi üzerinden çalışılmaktadır).

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, **Bilal Yorulmaz** tarafından 2018 yılında yayımlanan akademik eseri kapsamında geliştirilmiştir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ve telif hakları hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar ile doğrudan iletişim kurulması tavsiye edilir.

Test Y?I?: 2018

Ölçe?in orijinal döküman? (DOCX format?nda) a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [ailede-digerkamlik-egitimi-davranis-olcegi-toad.docx](https://www.kitapyurdu.com/kitap/9789753051111)

Kaynaklar

Yorulmaz, B. (2018). *Ailede De?erler E?itimi*. ?stanbul: Erkam Yay?nlar?. (Kitap Yurdu ba?lant?s?: [kitapyurdu.com](https://www.kitapyurdu.com))

Ailede Di?erkaml?k E?itimi Davran?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde yer almamaktadır ve maddelerin tam metnine ula?mak için sorumlu yazar?n 2018 y?l?nda yay?mlanan "Ailede De?erler E?itimi" adl? kitab?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM